

Nr 25/1955.

LAGUTSKOTTETS betänkande N: 25/1955 över
landskapsstyrelsens framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag om
stadsplan för Mariehamns stad.

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Den föreslagna landskapslagen avser att fylla ett trängande behov av legislativa grunder för stadsplane- och byggnadsväsendet i Mariehamn. Initiativet måste därför hälsas med tillfredsställelse. Sedan de hinder, som i behörighetsavseende mött den av landstinget den 28 november 1949 antagna landskapslagen blivit undanröjda genom tillkomsten av den nya självstyrelselagen, synes landstinget vara oförhindrat att nu lagstifta om hithörande förhållanden i den omfattning, varom nu är ifråga.

Själva lagtexten finner utskottet i många avseenden föråldrad. Sålunda användes konsekvent uttrycket "å", där man numera skriver "på". Tiden har dock icke medgivit en mera vittgående omarbetning av texten. Utskottet förutsätter, att justeringsutskottet skall kunna rätta de mest påtagliga stilistiska bristerna och anser därför onödigt att i detta betänkande omredigera lagtexten, helst de sakliga ändringarna icke äro många till antalet.

Då enligt § 3 mom. 4 tomtindelning skall äga rum i samband med uppgörande av stadsplan samt godkännas och fastställas i sammanhang med denna, kunde enligt utskottets uppfatthing frågor om klyvning, styckning, sammanläggning och sammanbyggande av tomter (§ 8) upptagas och avgöras på ett mindre omständligt sätt än för ändring av stadsplan är stadgat. Stadens nugällande, den 26 februari 1941 fastställda byggnadsordning, innehåller i nämnda hänseenden följande stadgande: "Önskar någon klyva, förena eller sammanbygga tomter, ansöka därom hos magistraten, som äger insända ansökan jämte stadsfullmäktiges och eget yttrande till landskapsnämnden för avgörande." Utskottet hade för sin del velat förorda denna enkla procedur, som under mera än tio år visat sig vara för stadens förhållanden lämplig och ändamålsenlig, men då ett sådant ändringsförslag kan tänkas innebära en processrättslig avvikelse från den i riket för närvarande gällande lagstiftningen och möjligen medföra, att landskapslagen även denna gång måste förfalla, har utskottet avstått från förslag. Ifall praktiken kommer att utvisa, att tillämpningen av § 8 blir obekväm, finnes ju i framtiden den utvägen, att landstinget försöker genom ändring av landskapslagen få tillvägagångssättet härvidlag förenklat.

I sakligt hänseende framställer utskottet följande förslag till ändringar och tillägg:

§ 4. Förslaget i mom. 1 punkt c), att utbyta rikslagens lokution "idrottsplatser" mot "lekplatser", finner utskottet icke motiverat, varför utskottet företagit en ändring. Andringen i punkt g) ("specialområden" i stället för "allmänfarliga områden") gillar utskottet, men momentet har omredigerats i konformitet med uttryckssättet i punkter b) - d).

§ 10. Ordet "lekplats" har ändrats till "idrottsplats" under hänvisning till vad utskottet anfört under § 4.

§ 15. Samma ändring som under § 10.

§ 48. I mom. 2 bör uttrycket "allmänfarligt område" ändras till "specialområde".

§ 52. Den anmärkningsvärt tunga formuleringen av mom. 3 föreslås ändrad sålunda: "Märken, avsedda att anbringas för längre tid, skola förläggas på o.s.v.".

§ 54. Samtidigt med förslaget till stadsplanelag förelåg år 1949 en framställning om antagande av landskapslag med förslag till byggnadsstadga för Mariehamns stad. Sedan självstyrelselagen numera möjliggör utfärdande av landskapsförordningar, behöver byggnadsstadga icke antagas i den ordning, som för stiftande av landskapslag är föreskrivet. Utskottet är därför berett att godkänna § 54 i föreslagen avfattning, men vill särskilt understryka, att behovet av byggnadsstadga är lika trängande som behovet av stadsplanelag och att den avsedda landskapsförordningen därför borde fås till stånd så snart som möjligt. Därav är bl.a. utarbetandet av ny byggnadsordning för Mariehamn beroende, vilket arbete många år legat i en av stadsfullmäktige tillsatt kommitté i avvaktan på tillkomsten av stadsplanelag och byggnadsstadga, d.v.s. den nu förutsatta landskapsförordningen.

§ 55. Mariehamns stads tomtbok och tomtregister är upplagt under år 1945 i likhet med övriga städers tomtböcker. I avsaknad av sådant stadgande, som avses i § 42 mom. 2 i lagförslaget, hava alla tomter antecknats i tomtboken utan hänsyn därtill, att äganderätten till någon tomt varit fördelad på flera händer. Efter utfärdandet av stadsplanelagen måste även s.k. splittrade tomter kunna bli föremål för sådant lösningsförfarande, som avses i lagförslagets 19 och 20 §§. Det synes därför vara nödvändigt att § 55 kompletteras med ett slutstadgande, som fastställer tiden, inom vilken ägare av del i tomt skall utöva sin lösningsrätt till återstoden av tomten. Rikets stadsplanelag innehåller en motsvarande bestämmelse, som utskottet infört här, till innehållet oförändrad.

Hänvisande till ovan sagda får utskottet därför vördsammast föreslå,

-3-

att landstinget ville godkänna lagförslaget, dock sålunda att nedannämnda lagrum erhålla följande lydelse:

§ 4.

= = = = =
c) områden, avsedda för lekar, friluftsliv, idrott och dylika ändamål (idrottsplatser);

= = = = =
g) andra (uteslutning) områden, reserverade för vissa i stadsplanen angivna samhällsbehov av allmän art (specialområden); samt

§ 10.

Nybyggnad må ej såsom idrottsplats, trafikområde eller fastställdes.

§ 15.

Allmän väg, som ingår i gatumark, idrotts- eller begravningsplats ersättning.

§ 48.

= = = = =
(mom. 3.) Lag samma vare i fråga om iordningställande av de inom trafik- och specialområde fallande samfärdsellederna.

§ 52.

= = = = =
(mom. 3.) Märken, avsedda att anbringas för längre tid, skola förläggas på eller i närheten av byggnad eller hägnad eller på marken på sådant sätt, att desamma icke försvåra egendomens sedvanliga bruk.

§ 55.

Denna landskapslag träder omedelbart i kraft. Genom densamma upphäves förordningen den 18 mars 1856 angående allmänna grunder för städernas reglering och bebyggande så ock övriga stadganden, som stå i strid med vad i denna landskapslag stadgas.

Äro, då denna landskapslag träder i kraft, delar av tomt i olika ägares hand, skall den i 20 § ägare av del i tomt medgivna tiden för lösningstalans anhängiggörande räknas från dagen för landskapslagens ikraftträdande.

Mariehamn den 22 november 1955.

På

lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson,
Jan Erik Eriksson
ordförande.

Axel Kuffschinoff
Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Nils Dahlman, Paul Påvals, Aug. Johansson och Helge Klingberg.